

't ROS BIEKE

Een uitgave van de Koninklijke Imkervereniging De Rosse Bie

Jaargang 45 nr.3

mei – juni 2021

Verantw. uitgever : H. Braet

Oude dijk 35

2300 Turnhout

Inhoud

Van het V.B.I.

VBI-ledenportaal

Honinganalyses

Van de bestuurstafel

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Lidgelden : A-B-C-D lid

Bijen succesvol getraind . . .

Gezegde

Te noteren

Ledenvergaderingen door corona beperkt.

Activiteiten 2021 (met corona voorbehoud)

Feitjes over bijtjes

Nog meer weetjes.

Het wonder van een natte handdoek

De Wilg

⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘

Afbeeldingen :

Aanleggen van bloemenweide door Team Bee (1, 2, 3)

Bij met pollen op Echinops ritro.

Bij met pollen op pruimenbloesem.

Bijen op mannelijke wilgenkatjes.

⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘⌘

Overname van artikels is toegestaan mits schriftelijke toelating.

Aan de voorzitters en de secretarissen van de aangesloten verenigingen & Aan de ledenbeheerders van de aangesloten verenigingen. Deze informatie graag verspreiden onder uw leden aub.

Allen,

Het VBI elektronische ledenbeheer staat volledig op punt.

Alle leden met een gekend e-mailadres hebben een e-mail ontvangen met hierin een link om in te loggen in het ledenportaal.

Ondertussen merken we dat vele leden zich inderdaad probleemloos toegang hebben verschaft tot het ledenportaal.

Maar nog een heel aantal leden heeft zich nog niet aangemeld.

Vanaf nu worden de BeeTV afleveringen voorbehouden voor onze leden.

Dus de aflevering die op 15 mei verschijnt zal niet meer vrij te bekijken zijn via internet (website, Youtube, ..).

Enkel door middel van u persoonlijk in te loggen op ons ledenportaal kan u nog BeeTV bekijken.

Maar het ledenportaal is veel meer !

Duid je interessesferen aan in jouw persoonlijke ledenfiche.

Als er dan nieuws binnenkomt over een specifiek onderwerp dat je interesseert, krijg je hierover bericht.

Ook het aantal ingewinterde volkeren kan je voortaan hier ingeven.

En ook allerlei E-learning video's kan je via het ledenportaal bekijken.

Zeker interessant om bijvoorbeeld bepaalde imkertechneken met eigen ogen waar te nemen.

Het ledenportaal is een gemakkelijke service waar heel wat informatie gebundeld wordt.

Geraak je er toch niet helemaal uit, bekijk dan ook zeker de FAQ's of 'Veel Gestelde Vragen'.

Ledenadministratie & data privacy - Vlaams Bijeninstituut vzw

Een tip: heb je nog niet ingelogd, probeer het zeker nu.

En blijft er een onduidelijkheid over, neem gerust contact met onze ledenadministratie :

ledenadministratie@vbi.vlaanderen

Heb je tips, suggesties of wensen om bepaalde onderwerpen belicht te zien, geef ons dan gerust een seintje.

Het VBI ledenportaal, het nieuwe exclusieve en interactieve communicatiekanaal voor de imker en bijenliefhebber !

Met vriendelijke groeten,

Cordialement,

Best regards,

Mit freundlichen Grüßen.

René De Backer

Voorzitter / Président / Chairman / Vorsitzende

Vlaams Bijeninstituut VZW

Vlaams Bijeninstituut VZW

Maatschappelijk adres: De Wip 5, 2560 Nijlen

info@vbi.vlaanderen

<https://vlaamsbijeninstituut.be/>

NEWSFLASH:

Vlaams Bijenteeltprogramma organiseert opnieuw honinganalyses

We zijn ondertussen een jaar verder en nog steeds beheerst Corona ons doen en laten. We gaan nog steeds niet waar en met wie we willen en ons leven lijkt nog steeds een beetje on hold gezet. Wat echter niet on hold gezet is, is de mogelijkheid om een honingstaal binnen te brengen bij Honeybee Valley en dit te laten analyseren. Vanaf begin juni tot vrijdag 20 augustus (of zo lang het budget het toelaat) kan elke imker een **honingstaal binnenbrengen** waarna dit naar het laboratorium vertrekt. Deze analyses worden gefinancierd door het Vlaams Bijenteeltprogramma.

Nieuws van de bestuurstafel

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Verschillende gemeentes , waaronder ook stad Turnhout, zetten verschillende organisaties/verenigingen/lokale projecten in de kijker die nuttig zijn om duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te behalen (SDGs | sdgs). Dit doet de stad in samenwerking de Thomas More Hogeschool. De eerste jaarstudenten van de lerarenopleiding (Team Bee) hebben in samenwerking met de Rosse Bie enkele projectjes opgestart om het belang van de bijen te belichten. Ons bestuurslid Gert Van Dyck heeft hier volop aan meegewerkt, zo werd er een nieuwe facebookgroep en een instagrampagina opgemaakt, infobord en bloemenweide ingezaaid tussen de Campus en Blairon.

T. Jacobs

Hernieuwing van lidmaatschap voor 2021

	aangesloten bij	ontvangt	Betaald
A-lid	VBI + Rosse Bie	BEETV + maandblad Konvib + verzekering + RB	25+12=37
B-lid	KonVIB + Rosse Bie	maandblad Konvib + verzekering + RB	30
C-lid	VBI + Rosse Bie	BEETV + verzekering + RB	25
D-lid	Rosse Bie	RB digitaal of per post indien betaald werd in 2020	5
Storten op rekening: BE24 9731 1250 1038 met vermelding : naam + A,B,C of D-lid			

Erg belangrijk is :

Duidelijk aan te geven voor welk lidmaatschap u kiest !

Bijen succesvol getraind om tong uit te steken bij ruiken coronavirus

RTL Nieuws 2021-05-03

© Getty Images

Nederlandse onderzoekers hebben bijen getraind om hun tong uit te steken als ze het coronavirus ruiken. Zo kunnen ze coronabesmettingen opsporen. Misschien kunnen de insecten zelfs worden ingezet bij het stellen van een diagnose. Vooral in arme landen kan dat een uitkomst zijn. Bijen kunnen erg goed ruiken: een bloem signaleren ze al van kilometers afstand. In Lelystad werd met 150 bijen onderzocht of ze snel konden worden getraind om coronabesmettingen te selecteren uit tests die met een wattenstaafje waren afgenomen.

De bijen werden getraind door Wageningen Bioveterinary Research, onderdeel van Wageningen University & Research, en het bedrijf InsectSense. Ook een Franse universiteit droeg bij aan het onderzoek naar de mogelijkheid om bijen in te zetten de strijd tegen het coronavirus. "Elke keer dat de bijen werden blootgesteld aan de geur van een geïnfecteerd monster, ontvingen ze een suikerwaterbeloning", melden de onderzoekers. "De bijen staken hun tong uit om het suikerwater op te vangen."

Mogelijk zeer betrouwbaar

Door dat meer keren te doen, associeerden de bijen de suikerbeloning met de geur en begonnen ze hun tong uit te steken voor de geur alleen, zonder beloning. Het uitsteken van de tong wordt gezien door een biosensor.

Volgens de onderzoekers heeft de methode 'de potentie om zeer betrouwbaar te zijn', doordat per diagnose gewerkt wordt met drie tot vijf bijen. Exacte slagingspercentages kunnen ze nog niet geven.

Bijen zijn nog steeds wereldwijd te vinden, zeggen de onderzoekers, en zijn een paar keer te gebruiken als coronaspeurder. Daarna kunnen ze worden vrijgelaten. Het is volgens de onderzoekers zeer onwaarschijnlijk dat de bijen na hun 'werk' virusdeeltjes verder brengen, maar ook dat wordt nog verder onderzocht.

Uitslag direct af te lezen

Behalve bijen zijn er apparaten nodig om bijen te trainen, om getrainde bijen in onder te brengen en is de biosensor nodig om het uitsteken van de tongtjes te registreren. De bijentests worden volgens de onderzoekers 'al in de beginfase veel goedkoper dan de huidige tests en systemen', doordat de benodigde machines eenvoudig zijn en de testuitslag direct af te lezen is.

Gezegde

*Toen ik honing had, kreeg ik veel vrienden,
maar deze werden minder in aantal,
toen ongeluk mijn deel werd.*

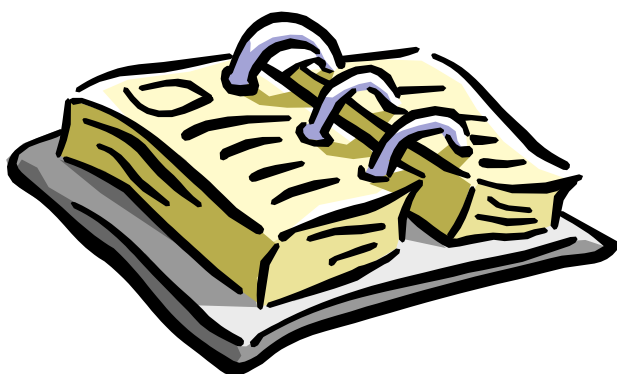

Zolang je veel rijkdom bezit, heb je veel 'vrienden'.

Arabisch spreekwoord

TE NOTEREN

Tip:

Om het niet te vergeten,
Noteer nu op uw kalender
en / of agenda.

Op zaterdag 29 mei en 26 juni 2021 : Slingerdagen

, met corona aanpassingen ??? Neem vooraf contact op met Toon Jacobs

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

datum	Activiteiten 2021 met corona voorbehoud
do. 6 mei 2021	Bestuursvergadering
do. 13 mei 2021	~~Ledenvergadering : Overlarven~~
di. 25 mei 2021	~~Ledenvergadering : Bevruchtungskastjes en invoeren~~
za. 29 mei 2021	Slingeren (2)
za. 26 juni 2021	Slingeren (3)
za. 10 juli 2021	BBQ
za. 21 juli 2021	Slingeren (4)
do. 2 sep. 2021	Bestuursvergadering:
do. 9 sep. 2021	Ledenvergadering : Wetten / voorschriften voor beginnende imkers.
do. 14 okt. 2021	Ledenvergadering : Voordracht : "Wilde" bijen
do. 4 nov. 2021	Bestuursvergadering
do. 11 nov. 2021	Ledenvergadering : Honing in de keuken
do. 9 dec. 2021	Ledenvergadering : Apitherapie

FEITJES OVER DE BIJTJES

DUIZELINGWEKKENDE CIJFERS

Zomers telt een bijenvolk 30.000 tot 60.000 bijen en één daarvan is de koningin. Om 1 kilo honing te maken vliegen de honingbijen bij elkaar ongeveer 1 miljoen keer uit... En dan te bedenken dat een volk jaarlijks ongeveer 150 kg honing verbruikt, als brandstof. Reken maar uit hoeveel vliegbewegingen ze samen maken om daarvoor voldoende nectar te verzamelen.

BINNEN 5 KILOMETER

Bijen halen hun voedsel in een straal van ca 5 km rond de bijenkast. Het grootste deel van de haalbijen blijft binnen 250 meter tenzij daar niet genoeg te halen valt!

HARIGE HOMMEL

Hommels (die behoren tot de familie van de bijen) hebben evenveel haren als een eekhoorn. Onderzoekers van de Universiteit van het Georgia Institute of Technology telden er 3 miljoen... (geen hommels, maar haren). Bijen en hommels gebruiken

hun harige aanhangsels om stuifmeel uit hun ogen en van hun lichaam te wrijven en om zich mee warm te houden. Dankzij hun harige lijf kunnen hommels ook in koude landen prima leven.

MANNEN ZIJN NERGENS GOED VOOR...

Darren, de mannetjes in het honingbijenvolk doen nagenoeg niets nuttigs. Ze laten zich voeren en vliegen erop uit op zoek naar een koningin om te bevruchten. Het gros van de mannetjes sterft echter zonder ooit met een koningin gepaard te hebben. Wel geven ze in de bijenwoning feromonen

(hormonen) af. Je zou kunnen zeggen dat dat helpt om een volk in balans te houden.

GUINNESS BOOK OF RECORDS

Het record aantal bloemen dat een honingbij op één dag kan bezoeken is 3000. Vliegend van bloem naar bloem heeft ze daar natuurlijk geen 3000 vluchten voor nodig.

TE KOUD OM TE VLIEGEN

Honingbijen vliegen uit bij een temperatuur vanaf ongeveer 10°C. Hommels gaan er al op uit vanaf 7°C

BIJEN, BROODNODIG!

Over de hele wereld wordt 80 % van bloeiende planten bestoven door insecten, 85% van die 80% wordt gedaan door honingbijen! De honingbij is dus goed voor 68% van het totaal. Zonder bijen kan de mens niet bestaan!

WIE ZIE JE VLIEGEN?

Wereldwijd zijn er maar 9 soorten honingbijen. De zwarte bij is hier inheems, maar komt in zijn meest pure vorm alleen nog voor op Texel. De Buckfast bij, de Carnica en de bastaardbij (een mengsmering) zie je hier het meest vliegen. Imkers

kiezen voor de carnica en de buckfastbij vanwege hun zachte gedrag, ze zullen niet snel steken. Vooral in een stedelijke omgeving best een logische keuze!

VLIEGEN MET VRACHT

Een honingbij vervoert in haar darm-nectarmaag 40 mg nectar. Een bij weegt zelf 90 mg. De hoeveelheid nectar die ze door de lucht vervoert is dus bijna de helft van haar eigen lichaamsgewicht!

APPELS EN KERSEN VERGELIJKEN

een hele kersenboom kan een bijenvolk per dag wel 2 kg nectar opleveren.

Fruittelers laten hun bloesem massaal bestuiven door honingbijen. Maar de ene bloesem is de andere niet!

Per appelbloem kan een haalbij 2 mg nectar halen. Een bloem van een kersenboom kan wel 30mg nectar bevatten en

G.v.D.

Nog meer weetjes.

Gevonden op het bijenforum :

Wist u dat:

10 bijen 1 gram wegen.

Een bij in 2 minuten 1 km. kan afleggen.

Bijen tijdens hun leven 800 km. afleggen met een gemiddelde snelheid van 22 km/uur.

Een bij ongeveer 40 kilometer per uur kan vliegen.

Een bij vliegt ongeveer 60km voor de productie van 30 – 50 mg honing.

Een sterk volk tijdens de zwermtijd bestaat uit 1 koningin, ± 1.000 darren, 30.000 – 60.000 werkbijen en 50.000 - 70.000 cellen met broed

In de winter een volk bestaat uit 1 koningin en ± 15.000 werkbijen

Een bijenzwerm bestaat uit 1 koningin, 100 – 500 darren en 7.000 – 25.000 werkbijen

Er zomerbijen en winterbijen zijn. Zomerbijen worden in de lente en in het begin van de zomer geboren.

Zomerbijen worden maar 6 weken oud, omdat ze heel hard moeten werken.

Winterbijen worden in juli en augustus geboren en moeten het volk in de winter warm houden. Zij hoeven niet zo hard te werken. Ze kunnen dan 6 maanden oud worden. Na de winter moeten zij de nieuwe larfjes verzorgen en het volk weer groter en sterker maken.

Een koningin ongeveer 5 jaar oud kan worden.

Een koningin in mei en juni tot 2.000 eitjes per dag kan leggen

De koningin legt in 1 jaar 150.000, in haar hele leven 500.000 eitjes

1.500 – 1.800 eitjes net zoveel wegen als de koningin

5.000 eitjes 1 gram wegen

Ieder bevrucht eitje, niet ouder dan 3 dagen, door speciaal voer tot koningin kan worden opgekweekt

Uit bevruchte eitjes vrouwelijke bijen ontstaan (werksters of koninginnen) en uit onbevruchte eitjes mannelijke bijen (darren)

De bijen 40.000 kilometer moeten vliegen om een pot honing van 500 gram vol te maken.

Een bij voor een potje van 500 gram honing 3,5 keer de aardomtrek aflegt.

De bijen daarvoor 60.000 keer moeten vliegen.

De bijen daarvoor 6.000.000 bloemen moeten bezoeken.

1 potje honing ongeveer 100 bijen het leven kost.

1 kg honing het levenswerk is van 350 tot 400 bijen.

300.000 van de kleinere stuifmeelkorrels 1 gram stuifmeel leveren

Een bij haar eigen gewicht in stuifmeel en honing kan dragen.

Probeer jij je eigen gewicht maar eens op te tillen.

De bij 3 kilometer van de bijenkast nog naar honing en stuifmeel zoekt.

Het oog van de bij uit wel 5000 facetogen (kleine oogvlakken die samen het oog vormen) bestaat.

80 % van alle planten door de bijen bezocht en bestoven wordt.

Voor de vorming van 1 kg was verbruiken bijen 10 kg honing en

1 kg stuifmeel.

Een kunstraat, broedkamer formaat (broed/dar raam) kan volledig uitgebouwd en belegd worden binnen 6 dagen.

Was wordt zacht bij 30°C en smelt bij 63°C.

De temperatuur in de bijentros is in de winter 25° C en in de zomer tussen de 31° C en 39° C.

De bij houdt op met werken bij 7 - 10°C. En houdt op te werken bij 37°C. Vliegt het vlijtigst bij 23 - 25°C.

Bijen kunnen boodschappen aan elkaar doorgeven door bepaalde bewegingen te maken. Hierdoor kunnen zij informatie doorgeven over de stuifmeelvelden die zij hebben aangevlogen en over de wijze van voedsel verzamelen, hoe ver, hoe veel er te vinden is enz.

Het wonder van een natte handdoek

bij het afweren van berovende bijen

Effectieve strategie tegen het beroven van bijen

In de vroege herfst, toen ik de bijenkastingang observeerde, merkte ik dat er iets mis was omdat er een groot aantal bijen bij de kastingang probeerde om toegang te krijgen tot de kast ondanks het verdedigen door mijn bijen. Ik stelde al onmiddellijk vast dat dit rovende bijen waren die honing trachten te stelen uit mijn kast.

Om dit probleem op te lossen, begon ik met het versmallen van de bijenkastingang met behulp van mijn zelfgemaakte “ingang beperker”. Gemaakt van een stuk karton en wat tape en dit gekleefd voor de normale ingang. Dit

heeft zeker wat geholpen, maar het hield de berovende bijen niet helemaal tegen.

Dus ik deed wat onderzoek naar het beroven van bijen en kwam tot het meest bizarre idee - met behulp van een "natte handdoek" !

Zie hier hoe het werkte : -... Ik maakte een kleine handdoek gewoon kletsnat in water en plaatste één einde op het dak van de kast zodat het gedrapeerd hing voor de ingang zo dat er een kleine ruimte bleef tussen de handdoek en de kast voorzijde.

Het was verbazingwekkend, bijna onmiddellijk raakte de berovende bijen in de war en waren niet in staat om de bijenkastingang terug te vinden. Ook, na een dag of zo kon ik zien dat mijn eigen bijen reeds hadden uitgevonden hoe ze hun kast moesten binnenkomen en verlaten. Geruststellend was er ook, dat er geen tekenen waren van berovende bijen terwijl de handdoek bleef hangen.

Rond deze tijd met een overvloed aan rijp fruit in de tuin, merkte ik ook dat er wespen hingen rond de kast. Echter, tot mijn verbazing, was er geen enkele wesp die probeerde om toegang te krijgen tot de kast via de "nieuwe" ingangen (tussen de handdoek en kastvoorzijde). Ik

denk dat dit eenvoudige idee misschien een effectieve strategie is, niet alleen tegen het beroven door bijen, maar ook een nieuw instrument in de strijd tegen wespen.

DE WILG

Wilgen (*Salix* . . .) komen, met uitzondering van Australië, over de hele wereld voor. Ze kunnen honderd jaar worden. Een wilg is dol op water. Als het moet, kan de boom maanden onder water overleven. Er zijn vrouwelijke en mannelijke wilgen. Ze hebben beide heel eenvoudige bloemen ook wel katjes genoemd. Wilgen zijn er in vele soorten en maten, sommige met blaadjes die veeleer op die van elzen lijken, zoals de *Salix caprea* (boswilg). Is het blad helemaal gekarteld, dan moet het om een kraakwilg (*Salix fragilis*) gaan. Is het blad heel lang, dan hebben we te maken met een katwilg (*Salix viminalis*).

Is het blad van onderen wit behaard, dan is er sprake van een schietwilg (*Salix alba*). Meestal heeft deze wilg een geknotte vorm, daarom noemen we de boom ook wel knotwilg. Om te voorkomen dat hij onder het gewicht van zijn takken bezwijkt, moet het knotten, als het eenmaal in gang is gezet, om de drie, vier jaar worden herhaald.

Heeft de wilg kleine dikke blaadjes met aan de onderkant een zilveren kleur? Dan gaat het om een kruipwilg (*Salix repens*). De stam van deze boom kruipt meestal over de grond en hij groeit vaak in de duinen.

Zie je een wilg met een afbladderende stam, dan zie je een amandelwilg (*Salix triandra*)

Zonder het te hebben over het nut van de wilg voor de mensen is de wilg voor tal van dieren van levensbelang. Bevers, dwergvleermuizen, steenuilen, mezen en natuurlijk ook bijen houden van wilgen en zijn er op de een of andere wijze afhankelijk van.

De meeste wilgen zijn eenvoudig te vermeerderen door stekken, behalve de boswilg (deze kan men enkel via zaad vermenigvuldigen) Daar wilgen gemakkelijk kruisen en allerlei hybriden vormen zijn de enige wijzen om raszuiver te vermeerderen het stekken en de gecontroleerde bevruchting.

Verder zitten wilgenblaadjes vaak onder de gallen. Gallen ontstaan door dat kleine vliegen in de blaadjes eitjes leggen. Ze spuiten tegelijkertijd een beetje gif naar binnen waardoor het blad vergroeit. Het larfje woont in de vergroeiing en voedt zich met het wilgensap.

Zo lijkt een wilg soms wel een wereld op zich.